

Tűzvédelmi követelmények érvényesítése kórházak rekonstrukciójánál II.

A hazai kórházakban végzett átalakításokkal, rekonstrukciókkal foglalkozik szerzőnk. Az első rész után az ellenőrzés, a beépített tűzjelző rendszer és az átalakítás utáni teendőket vesszük számba kifejezetten a gyakorlati megoldásokat előtérbe helyezve. A cél változatlan: gyakorlati információkkal segíteni a kórházak tűzvédelemért felelős szakembereinek munkáját.

Ideiglenes betegelhelyezés

A fekvőbetegek elhelyezésére szolgáló kórtermekben végzett munkálatok idejére előfordul, hogy a bent tartózkodók ideiglenesen másikk, hasonló funkciójú helyiségekbe kerülnek át. Emiatt indokolt esetekben számításokkal kell ellenőrizni a kiürítés feltételeit, hiszen nem csak az egy kórteremben fekvők száma növekszik meg, hanem átmenetileg az adott szárny, emelet, tűzszakasz, stb. forgalma is, hiszen gondolnunk kell a megnövekedett látogatói létszámra. Amikor a betegek számára kijelöljük az ideiglenes tartózkodási helyet, érdemes azt úgy megválasztani, hogy lehetőleg olyan helyre (pl. földszintre, betegszállításra alkalmas lift közelébe, stb.) kerüljenek, ahol a kiürítési feltételek a legkedvezőbbek. Természetesen az esetleges mentésben résztvevő állandó orvosi, nővéri felügyeletet is a megnövekedett létszámhoz és megváltozott menekítési úthosszhoz kell igazítani, és az ahhoz szükséges eszközök, gépek, berendezések rendelkezésre állásáról is gondoskodni kell. Ahol tervezni lehet vele, az átalakításokat olyan időszakokra ütemezzük, amikor a fekvőbeteg kórtermek kihasználtsága alacsony.

A járóbetegek, látogatók és a kórház munkavállalóinak biztonsága érdekében a különböző lezárások miatt megtévesztő menekülési utat jelző piktogramokat el kell távolítani, illetve meg kell jelölni a helyes menekülési irányt. Ugyanez az eljárás követendő a közlekedőkön elhelyezett alaprajzok ideiglenes módosításával is a lezárások függvényében.

Ellenőrzés – Ki, miért felelős?

Bevett gyakorlat az építési tevékenység megkezdésekor a terület átadás-átvételi dokumentációjában kikötni, hogy az átvett területen a vállalkozó felelős a tűz-, munka-, környezetvédelmi stb. szabályok betartásáért. Fontos azonban, hogy ezen előírásokat a kórház tűzvédelemmel megbízott szakembere is ellenőrizze, természetesen a kivitelezővel előre megállapított körülmények közt és feltételek betartásával. Amellett, hogy az építető is felelős a kivitelezési munkálatok figyelemmel kíséréséért (amelybe a biztonsági előírások betartatása is beletartozik), egy tűzesetben testi vagy anyagi kárt szenvedett beteget illetve hozzátartozót nem fogja vizsgálni, hogy a vele történtek miatt nem a kórházat terheli a (fő)felelősség.

Alkalomszerű tűzveszélyes tevékenység

A tűz keletkezésének szempontjából a fő veszélyforrást az alkalomszerű tűzveszélyes tevékenység jelenti. Bár a feltételeket a munkát elrendelő állapítja meg, aki általában a kivitelező valamely vezető munkavállalója, de a helyi sajátosságokkal az építető tűzvédelemért felelős megbízottjának és indokolt esetben műszaki szakembereinek mindenképpen ki kell egészíteni. Jogszabályban meghatározott tűzveszélyes tevékenységet

csak érvényes tűzvédelmi szakvizsgával rendelkező személy végezhet¹, ezért az engedély jóváhagyásakor a tűzvédelmi szakvizsgák meglétét és érvényességét ellenőrizni kell. Ellenőrizni kell továbbá, hogy a kivitelező rendelkezik-e a tűz kialakulását illetve a tűz terjedését megakadályozó eszközökkel, úgy, mint (működőképes) kézi tűzoltó készülék, lángmentesített ponyva, stb. Így kerülhető el többek közt, hogy a tevékenység idejére a kórház tulajdonában lévő tűzoltó készüléket „vegyék kölcsön” és távolítsák el rendeltetési helyéről. A munka befejezésének bejelentését is tegyük a kötelezően jelentendő események körébe, és gondoskodjunk a helyszín ellenőrzéséről, hogy nem maradt-e olyan körülmény, ami tüzet okozhat.

Tűzjelző kiiktatása

Ha a munkálatokkal érintett helyiség tűzjelző érzékelővel védett, és annak kiiktatása (pl. letakarással, vagy tűzjelző központon keresztül) a tűzveszélyes tevékenység jellegéből adódóan a téves riasztások kizárása miatt szükségessé válik, annak feltételeit minden esetben írásban kell meghatározni és az érintettek tudomására hozni. Ez tartalmazza a zóna (vagy érzékelő) kiiktatásának és visszaállításának körülményeit, (a kiiktatás oka, időtartama, helye,

---

¹ 27/2009. (X. 29.) ÖM rendelet a tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról, munkakörökről, a tűzvédelmi szakvizsgával összefüggő oktatásszervezésről és a tűzvédelmi szakvizsga részletes szabályairól.

stb.) annak felelősségi körét, illetve az ellensúlyozó intézkedéseket. Amennyiben lehetséges, inkább a letakarást ajánlott választani, mert az megóvjá az érzékelőt a túlzott elszennyeződéstől.

Különös gondot kell fordítani arra, hogy a kivitelező a kórház területére csak olyan gépet, berendezést, eszközt hozhasson be, amely kielégíti a vonatkozó tűzvédelmi követelményeket. (Pl. a hegesztő berendezéseken és azok biztonsági szerelvényein az időszakos felülvizsgálatokat elvégezték, a gázpalackok vizsgálati ideje érvényes legyen, ne legyen rajta sérülés, stb.) Folyamatosan ellenőrizni kell továbbá a beépíteni kívánt anyagok minőségigazolásait.

Beépített tűzjelző rendszer

A nem építési engedély köteles munkálatok során leggyakrabban tűzjelző rendszert létesítenek, alakítanak át.

Alaphelyzetek

A tűzjelzők kapcsán az építési munkálatok során meglehetősen sokféle helyzet előállhat:

- gazdasági vagy műszaki okokból egy már működő rendszer kiváltásra kerül;
- meglévő módosítása, bővítése történik;
- a rendszer hatósági kötelezés alapján létesül;
- a régi, már engedélyezett rendszer változtatás nélkül továbbra is üzemben marad;
- korábban sem volt, és a felújítás során sem lesz;
- a rendszer egy része kiépül, a további bővítés gazdasági megfontolások függvénye.

Ha gazdasági vagy műszaki okokból (pl. elérte bővíthetőségének határát) kiváltásra került a régi tűzjelző rendszer, vagy az OTSZ vonatkozó fejezete szerint tűzjelző berendezés létesítése kötelező, illetve a meglévő átalakítása, módosítása történt (pl. új vezérlés hozzáadása, érzékelők cseréje) akkor annak létesítési és használatbavételi ügyeiben a hivatásos önkormányzati tűzoltóság jár el.² A telepített tűzjelző berendezés addig nem tekinthető tűzvédelmi szempontból megfelelőnek, amíg a hatóság használatbavételi eljárás keretében át nem vette azt. A tervegyeztetést az előzetes követelmények megállapítása után érdemes a rendszer tervezőjére bízni, míg a használatbavételi kérelem benyújtása általában az építető feladata.

Ha előzetesen nem üzemelt az épületben tűzjelző rendszer, illetve jogszabályi, hatósági kötelezés sincs a kiépítésre, az építető még mindig gondolhatja úgy (helyesen!), hogy a betegek és a látogatók biztonságát maximálisan szem előtt tartva a létesítés mellett dönt. Ebben az esetben a tervezés, telepítés, funkcionális próbák, üzemeltetés (illetve ezek személyi feltételeinek tekintetében) az egyeztetés és a használatbavétel kivételével meg kell felelni az OTSZ-ben, a nemzeti szabványokban meghatározott, illetve az előzetesen megállapított követelményeknek. Ezen követelmények megvalósulásáról a megrendelő elfogadás

---

² 261/2009. (XI. 26.) Korm. rendelet a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről és a tűzvédelmi hatósági tevékenység részletes szabályairól

³keretében dönt. Ha gazdasági okokból a teljes rendszert hosszabb idő alatt és több ütemben kívánják megvalósítani (pl. első szakaszban a kiürítési utak és a kapcsolódó helyiségek teljes körű védelme illetve a hozzájuk tartozó vezérlések, a teljes, minden helyiségre kiterjedő védelem megvalósítása pedig egy későbbi időpontban történik) már az építési munkálatok alatt érdemes legalább a tűzjelző kábelek védőcsövezésének, illetve az álmennyezet feletti kábeltálcáinak, stb. kiépítését elvégezni. Ezzel a rendszer későbbi bővítése sokkal könnyebben, a betegek nyugalmának kisebb mértékű megzavarásával lehetséges.

Üzemszüneti és újraindítási teendők

Esetenként az is előfordul, hogy egy meglévő (bár már lényegesen korszerűtlen) tűzjelző rendszert azért nem váltanak ki, mert az aktuális szabályozás szigorúbb (és drágább) követelményeket állít a létesítéskor érvényben lévőknél. Ebben az esetben a tűzjelző rendszerért felelős személynek a következők szem előtt tartása szükséges:

1. Ha a kivitelezési munkák a rendszer teljes körű vagy részleges üzemszünetét (kiiktatását) indokolják, a leállást (amennyiben kötelezés alapján készült), 5 munkanappal előtte be kell jelenteni a hivatásos önkormányzati tűzoltóságnak.
2. A tartós üzemszünet után el kell végeztetni a karbantartást.
3. A munkálatok befejeztével meg kell vizsgálni, a kivitelezés nem érintette-e a tűzjelző rendszer illetve annak érzékelőinek működési feltételeit (pl. berendezési tárgyak, tárolt anyagok, légtér változása, légtechnika módosítása, stb.) Elképzelhető, hogy egy új ajtó beépítése vagy egy meglévő cseréje hátrányosan befolyásolja a hangjelzők hallhatóságát.
4. Ezekben az esetekben intézkedni kell a hiányosság megszüntetésére.

Az átalakítás utáni teendők

Dokumentációk

Az átalakítás, rekonstrukció végeztével a tervezésben és kivitelezésben résztvevőktől a következő dokumentáció beszerzése szükséges:

- tervezői és kivitelezői nyilatkozatok (talán az egyik legfontosabb, hiszen néhány lényeges tűzvédelmi követelmény, pl. kábel átvezetéseknel a faláttörések megfelelő tömítése, stb. a tűzvédelemért felelős személy által nehezen ellenőrizhető);
- az elektromos rendszer tűzvédelmi szabványossági minősítő irata;
- amennyiben indokolt, a villámvédelmi berendezés minősítő irata;
- a beépített építési anyagok megfelelőségi igazolása (magyar nyelvű);
- módosított (végleges) alaprajzok;
- tűzjelző rendszerrel kapcsolatos dokumentációk;

---

³ *Elfogadás:* a megrendelő döntése arról, hogy a terv, a létesített tűzjelző berendezés megfelel a jogszabályban, nemzeti szabványban foglalt, és az előzetes egyeztetésen megállapított követelményeknek, abban az esetben, ha a tűzjelző berendezés létesítését jogszabály, nemzeti szabvány vagy a tűzvédelmi hatóság *nem* írja elő.

- kezelői oktatások jegyzőkönyvei.

Aktualizálás

Az átalakítással kapcsolatban a kórház részéről a következők módosítása, aktualizálás válhat szükségessé:

- tűzvédelmi szabályzat;
- tűzveszélyességi osztálybasorolás;
- tűzriadó terv;
- menekülési útirányjelző rendszer módosítása;
- közlekedőkre kihelyezett alaprajzok módosítása a megváltozott menekülési útirányok és a tűzvédelmi berendezések fellelhetési helyének figyelembevételével;
- ismétlődő munkavállalói tűzvédelmi oktatás;
- a kiürítés ismételt próbája.

Kiemelt ellenőrzés

Az átalakítással kapcsolatban a kórház részéről *különösen* a következők ellenőrzése szükséges:

- az épület méretének és tűzveszélyességi osztályának megfelelő mennyiségű és típusú kézi tűzoltó készülék és a szükséges piktogramok, táblák megléte;
- az újonnan elkészült rész kiürítési útvonalainak irányjelzései;
- az áramtalanító főkapcsolók, elosztószekrények feliratozása, a kismegszakítók azonosíthatósága;
- kiürítési utak szabad járhatósága, éghető anyagoktól való mentessége, az ajtók kiürítési irányba történő nyílása;
- fali tűzcsapok működőképessége.

Felhasznált irodalom

A kórház, mint műszaki létesítmény, tanulmány, (p.2) Egészségügyi Minisztérium, 2008
www.eum.hu/download.php?docID=2838 letöltés ideje: 2011.03.01

Csepregi Csaba: Tűzjelző rendszerek, Florian Press Kiadó, Budapest, 2001
 ISBN:9630057085

193/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az építésügyi hatósági eljárásokról és az építésügyi hatósági ellenőrzésről

9/2008. (II. 22.) ÖTM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról

37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet az építésügyi hatósági eljárásokról, valamint a telekalakítási és az építészeti-műszaki dokumentációk tartalmáról

1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

27/2009. (X. 29.) ÖM rendelet a tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról, munkakörökről, a tűzvédelmi szakvizsgával összefüggő oktatásszervezésről és a tűzvédelmi szakvizsga részletes szabályairól.

261/2009. (XI. 26.) Korm. rendelet a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről és a tűzvédelmi hatósági tevékenység részletes szabályairól

Tiszolczi Balázs Gergely

Biztonságtechnikai mérnök, munka-, és tűzvédelmi előadó

Semmelweis Egyetem Biztonságtechnikai és Logisztikai Igazgatóság